

Välkomna till
Elsäkerhetsverkets utbildning
"Så tar du fram rutiner för
fortlöpande kontroll"

Obs! Detta material är från den digitala utbildningen "Så tar du fram rutiner för fortlöpande kontroll".

Söker du mer information än det som står i denna presentation?

Läs vidare på vår webbplats:

<https://www.elsakerhetsverket.se/vagledning-fortlopande-kontroll/>

Frågor som rör just din specifika elanläggning eller verksamhet?

Använd "Frågor och svar"-funktionen på vår webbplats www.elsakerhetsverket.se

Du kan också ringa vår telefonsupport på 010-168 05 00.

English | Tillgänglighet | Talande webb | E-tjänster | Centralen | Publikationer >

Frågor och svar

Sök bland frågor och svar | Ställ

Om du inte hittar det du letar efter på vår webbplats är målsättningen att besvara din fråga inom 5 arbetsdagar.

Vi hjälper dig med frågor om:

- auktorisation som elinstallatör
- registrering av elinstallationsföretag
- lagar och föreskrifter om elarbete och elanläggningar
- marknadskontroll och anläggningstillstånd
- elektriska produkter (konsumentfrågor)
- allmänna handlingar

Tips innan du skickar din fråga till oss:

- Sök bland tidigare frågor och svar
- Undrar du vad du får göra själv med elanläggningen? Kolla på Kollaelforetaget.se.
- Vill du hitta eller kolla upp ett elföretag? Kolla på Kollaelforetaget.se.

Ditt namn

Ditt namn

E-post *

E-post

Ämne

Nya starkströmsföreskrifter

Rubrik *

Rubrik

Ställ din fråga här *

Ställ din fråga här

OM ELSÄKERHETSVERKET

Elsäkerhetsverket

- får uppdrag och återrapporterar till Klimat- och näringslivsdepartementet
- huvudkontor i Kristinehamn sedan 2007
- regionkontor i Umeå, Stockholm och Hässleholm
- ca 50 medarbetare
- Vision – Trygg och störningsfri el

Du ska fortlöpande kontrollera
din elanläggning

Innehavarens ansvar

Innehavaren ansvarar för att elanläggningen och utrustningen är säker

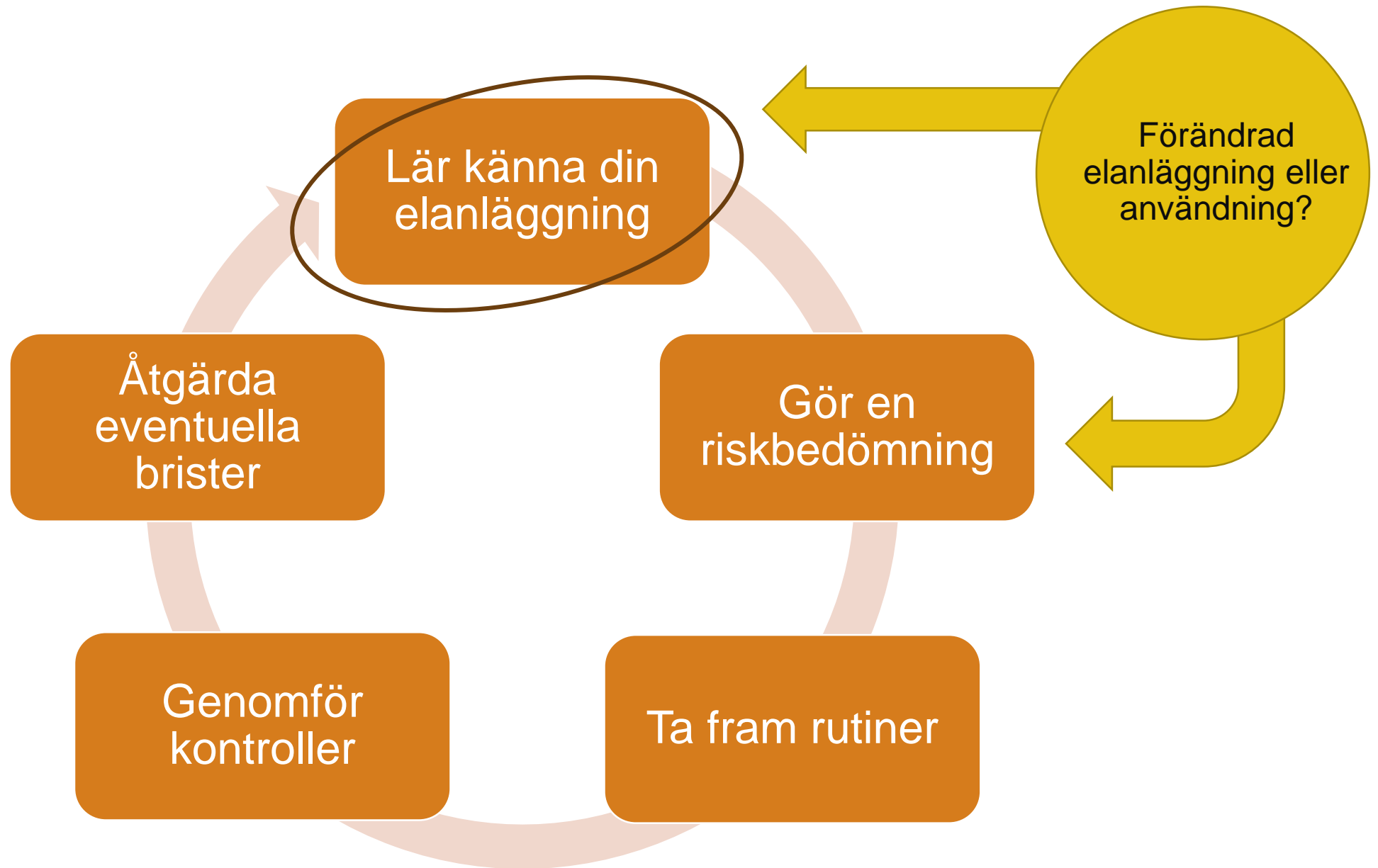
- Faktisk rådighet och rättslig möjlighet
- Viktigt att fastställa vem som är innehavare
- Innehavaren kan ge någon annan uppdrag att genomföra kontrollerna

Vad ska kontrolleras?

- Att elanläggningen och den elektriska utrustningen är säker
 - Slitage
 - Åldring
- Att elanläggningen och den elektriska utrustningen uppfyller gällande bestämmelser

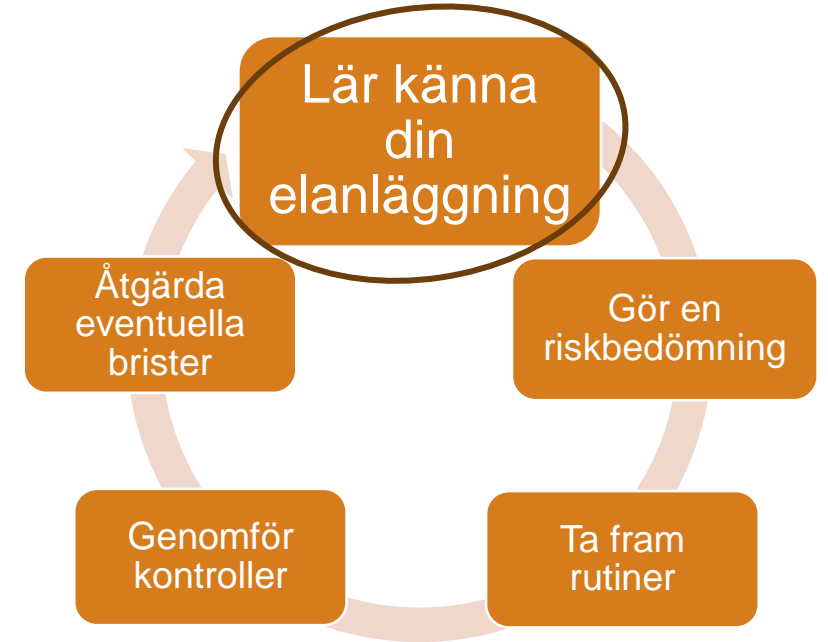

Lär känna din
elanläggning

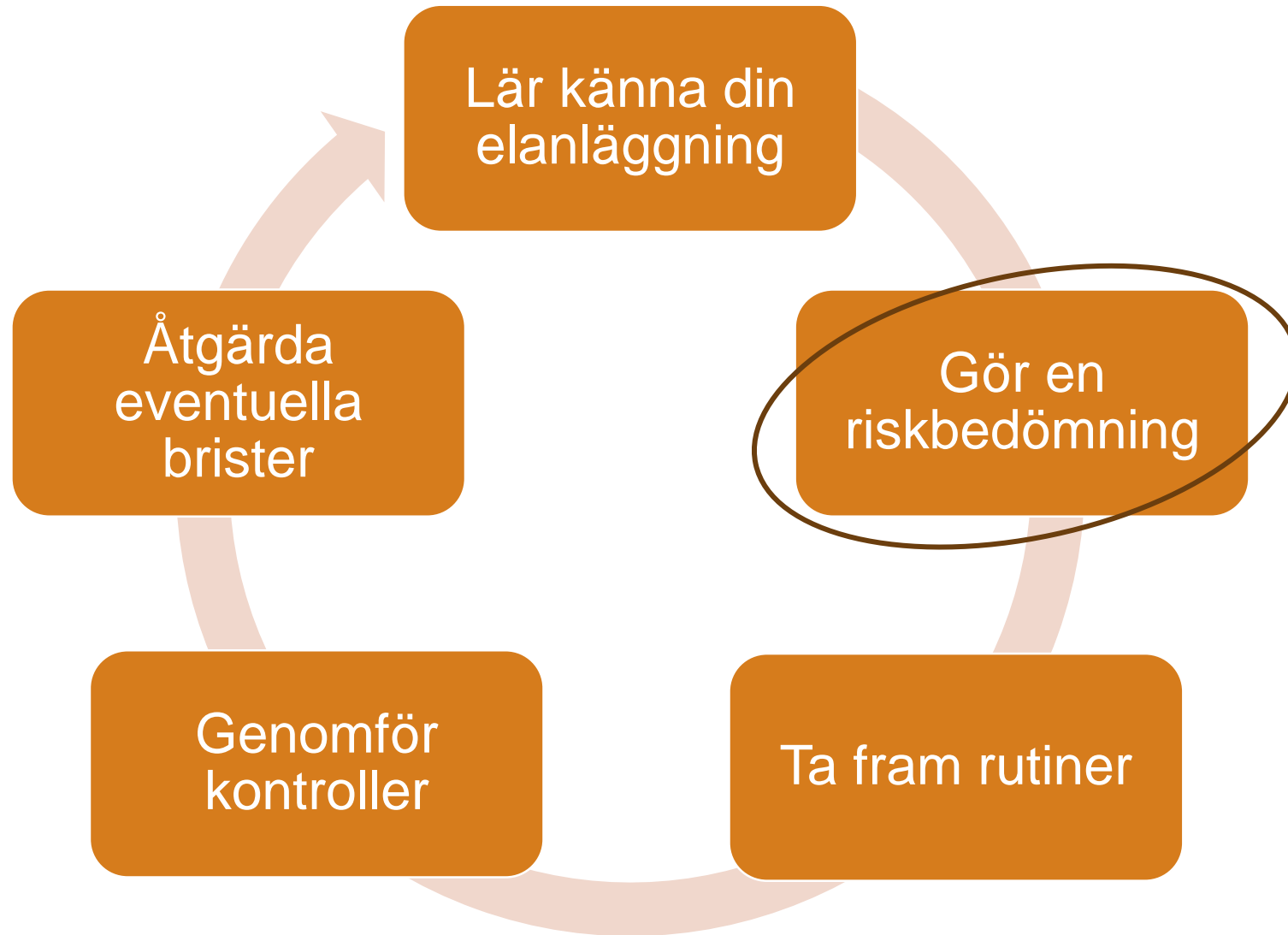
Lär känna din elanläggning och din elektriska utrustning

- Vilka olika delar har din elanläggning?
 - Inventera
 - Inkludera alla delar
- Vilken elektrisk utrustning är ansluten till din elanläggning?
 - Inventera

Gör en riskbedömning

När du lärt känna din elanläggning och elektriska utrustning är det dags att göra en **riskbedömning** av det som kommit fram vid din inventering!

För att kontrollerna ska kunna anpassas efter just **din** elanläggning och elektriska utrustning, och därmed hjälpa till att upptäcka fel och brister - är det viktigt att rutinerna grundar sig i en riskbedömning.

Riskbedömningens olika parametrar

- Utförande
- Ålder
- Omgivande miljö
- Användning

Utförande

- Elanläggningens syfte
 - Användning, överföring eller produktion av el
 - Kan vara en kombination av flera syften
- Materiel
- Elanläggningens skydd
 - Grundläggande skydd (basskydd)
 - Skyddsapparater
 - Skyddsfunktioner för reservkraft

Utförande

Ålder

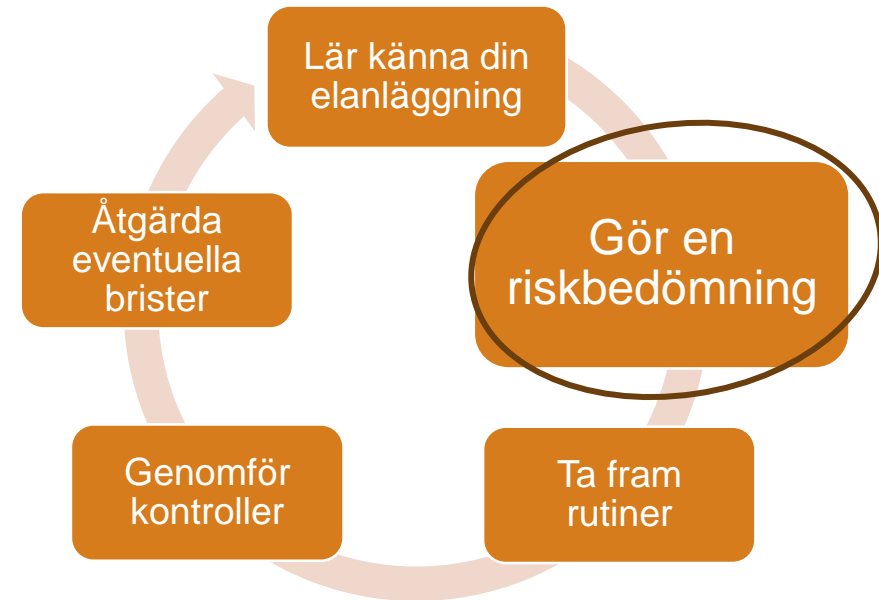
Omgivande miljö

Användning

Exempel utförande

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

- Industri
 - Syfte: Användning
 - Skyddsapparater: Effektbrytare och jordfelsbrytare
- Skola
 - Syfte: Användning
 - Skyddsapparater: Säkringar och jordfelsbrytare

Utförande

Ålder

Omgivande miljö

Användning

Ålder

- Vilken ålder har din elanläggning och din elektriska utrustning?
- Materialens egenskaper förändras med tiden

Utförande

Ålder

Omgivande miljö

Användning

Ålder exempel

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

- Materialens egenskaper förändras
 - Plast och gummi
 - Metall
 - Trä
 - Smörjmedel

Utförande

Ålder

Omgivande miljö

Användning

Omgivande miljö

- Yttre påverkan
- Fuktiga miljöer
- Påverkan av värme och kyla
- Damm och elektriskt ledande partiklar
- Klimatpåverkan

Utförande

Ålder

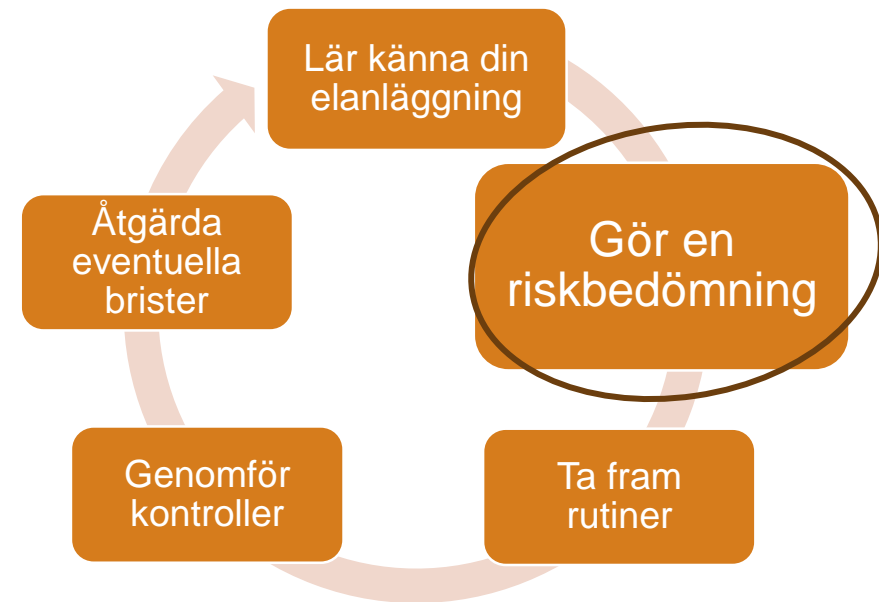
Omgivande miljö

Användning

Exempel omgivande miljö

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

- Camping
 - Påverkan av värme och kyla
 - Fuktiga miljöer
 - Yttre påverkan
- Industri
 - Damm och elektriskt ledande partiklar
 - Fuktiga miljöer
 - Yttre påverkan

Utförande

Ålder

Omgivande miljö

Användning

Användning

- Användare av elanläggningen och den elektriska utrustningen
- Användning av stickproppsansluten utrustning och uttag
- Effektvariationer i användningen
- Säsongs- eller tillfällig användning

Utförande

Ålder

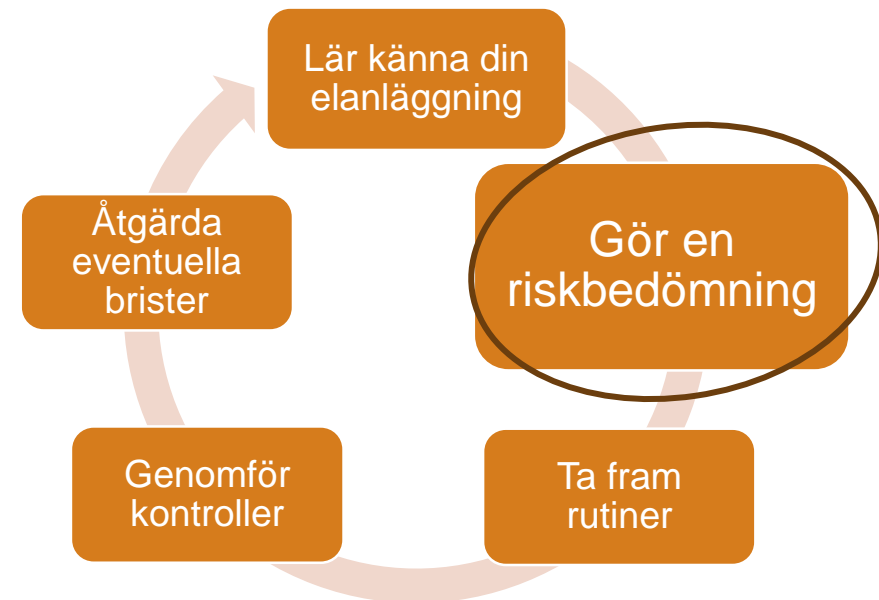
Omgivande miljö

Användning

Exempel användning

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

- Kontor
 - Vuxna människor som använder anläggningen
 - Mer stationär utrustning på kontor
 - Liten elförbrukning per uttag

Utförande

Ålder

Omgivande miljö

Användning

Exempel användning

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

- Camping
 - Säsongsanvändning
 - Uttag för husbilar och husvagnar
 - Många olika tillfälliga användare
 - Frekvent använda uttag i servicehus

Utförande

Ålder

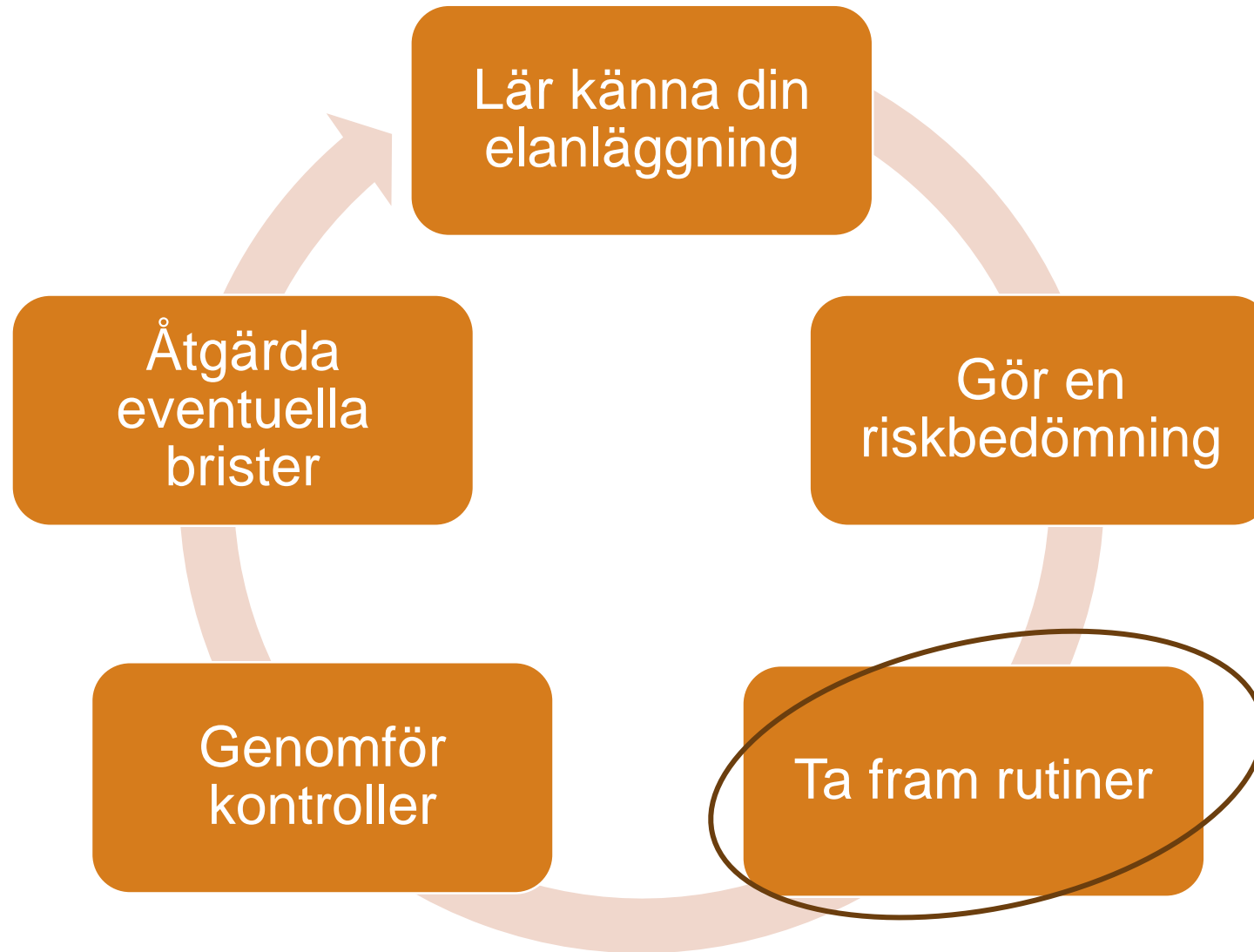
Omgivande miljö

Användning

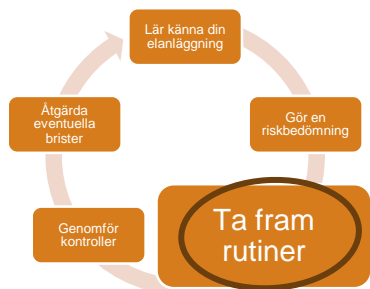
TA FRAM RUTINER

Rutinernas innehåll

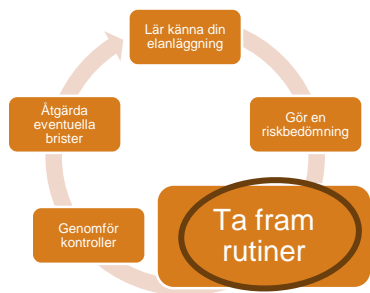
Vad är en rutin?

- Ett återkommande tillvägagångssätt för hur en aktivitet ska utföras

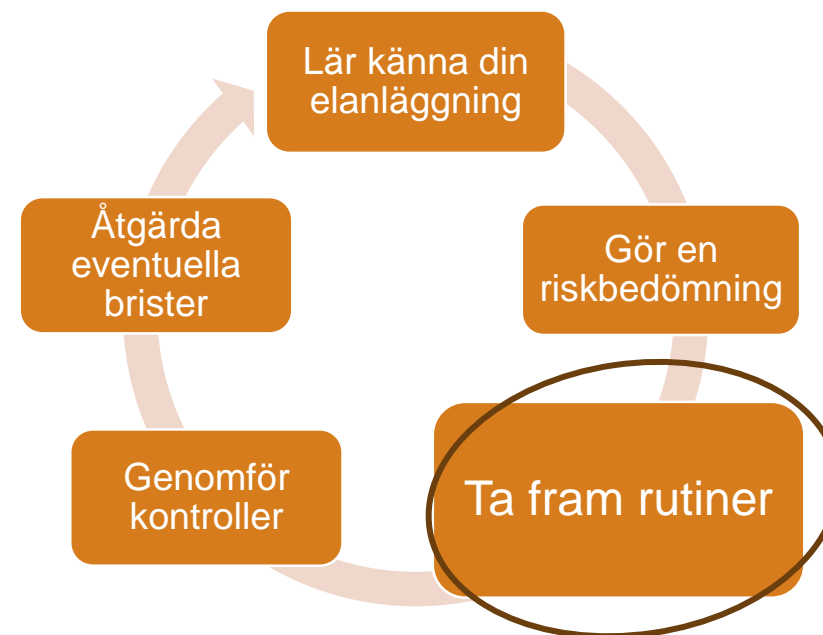
Omvandla riskbedömningen till en rutin!

- Utgå från din riskbedömning
- Utforma kontrollerna så att riskerna minimeras och fel upptäcks

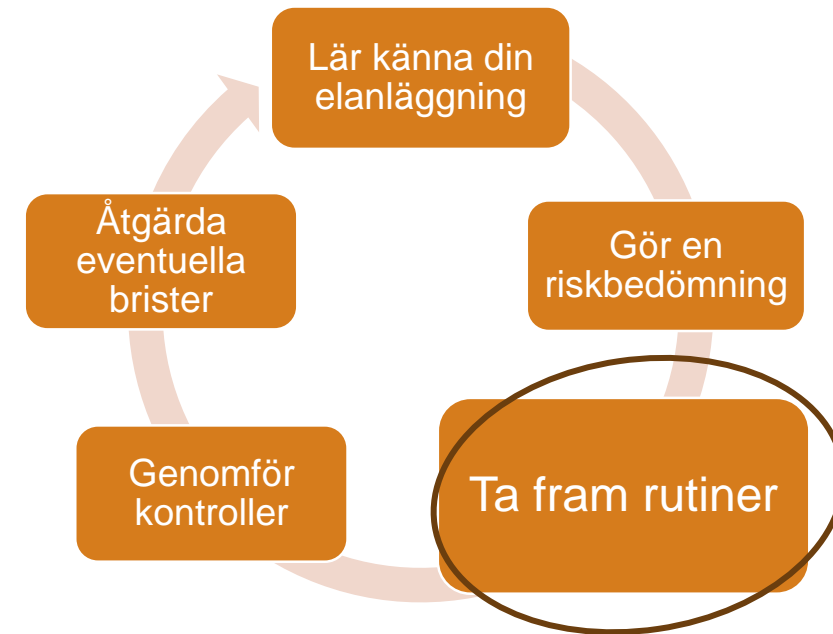
Rutinernas innehåll

- Kontrollernas omfattning och intervall
- Kontrollmetoder
- Vem utför kontrollerna?
- Dokumentation av kontrollerna
- Hur brister omhändertas

Kontrollernas omfattning och intervall

- Olika moment kan ske med olika omfattning och intervall
- Utgå från riskbedömningen!

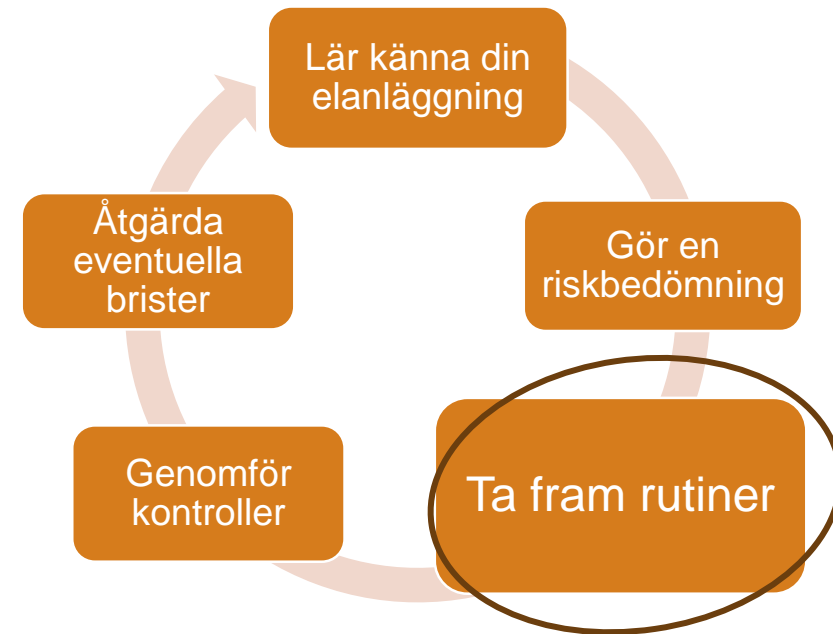

Kontrollmetoder

OBS! Detta är endast exempel och omfattar inte alla aspekter. Exempelen bör ses som ett sätt att få förståelse för tankesättet och komma igång med framtagandet av rutiner för fortlöpande kontroll.

Kontrollmetoderna behöver väljas utifrån de risker man har konstaterat. Exempel:

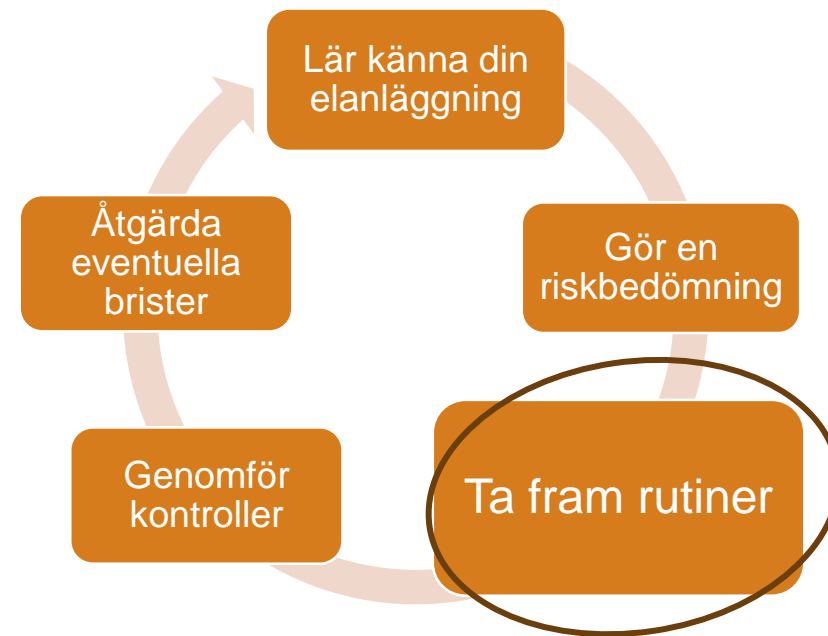
- Okulär kontroll
- Test av skyddsapparater
- Isolationsmätning
- Termografering

Vem utför kontrollerna?

Olika kontroller kräver olika kompetens

- Vissa kontroller kan en lekman utföra.
- Vissa kontrollmetoder kräver att personen som utför kontrollen har rätt utbildning eller en certifiering.
- Innebär kontrollen att det är elinstallationsarbete? Då måste ett registrerat elinstallationsföretag utföra kontrollen.

Riskbedömning

Risk

Att elanläggningsdelar och elektrisk utrustning i exempelvis förrådsutrymmen och tvättstugor utsätts för stötar och slag. Risk för åtkomst av strömförande delar.

Rutinernas innehåll

Omfattning

Kontrollera att uttagen sitter fast mot väggen och att det inte har uppstått några missfärgningar. Kontrollera att strömbrytare och armaturer är hela.

Intervall

En gång i månaden.

Metod

Okulär kontroll.

Vem?

Fastighetsskötare.

Exempel hyresfastighet

Det här är ett exempel på hur du utifrån riskbedömningen kan **koppla ihop några av punkterna i det allmänna rådet.**

Riskbedömning

Risk

Att jordfelsbrytare till motorvärmarsstolpar, laddningsstolpar och utomhusbelysning inte fungerar som avsett.

Rutinernas innehåll

Omfattning

Kontroll av jordfelsbrytarnas utlösningstider mot uppgivna värden.

Intervall

Vart tredje år.

Metod

Kontrollmätning.

Vem?

Elinstallationsföretag.

Exempel hyresfastighet

Det här är ett exempel på hur du utifrån riskbedömningen kan koppla ihop några av punkterna i det allmänna rådet.

Riskbedömning

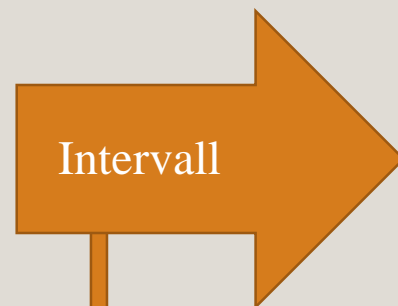

Att huvudledningar förlorat isolationsnivån och det blir kortslutning.

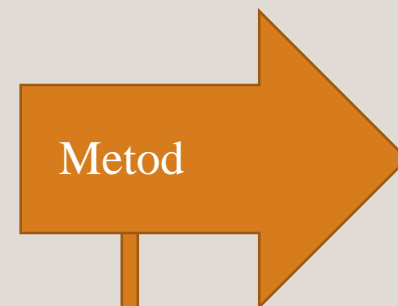
Rutinernas innehåll

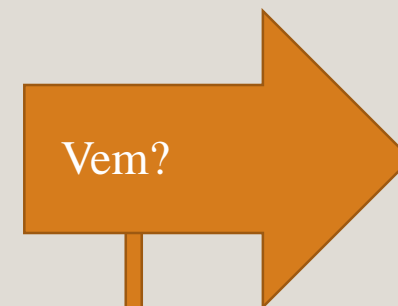
Kontroll av kablars isolationsnivå.

Vart tjugonde år.

Isolationsmätning.

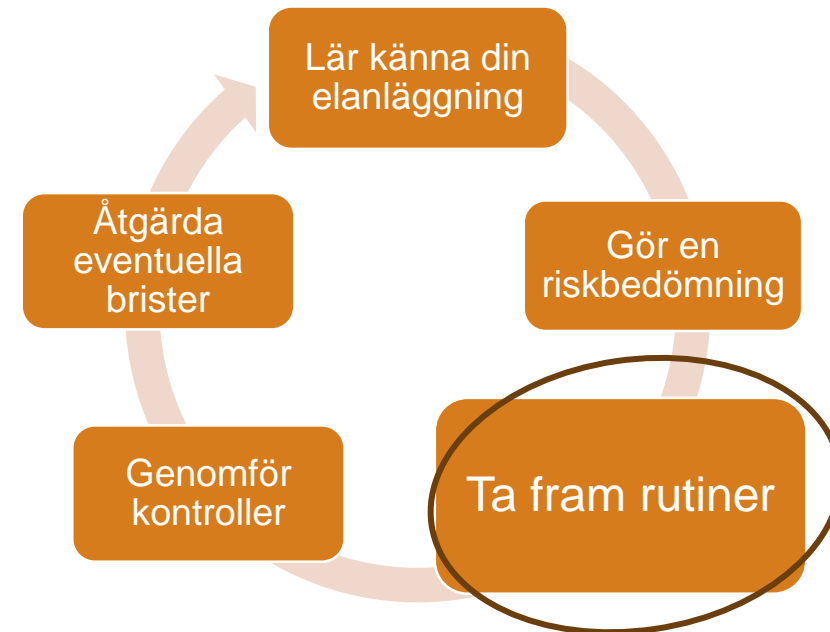
Besiktningssperson.

Exempel hyresfastighet

Det här är ett exempel på hur du utifrån riskbedömningen kan koppla ihop några av punkterna i det allmänna rådet.

Dokumentation av kontrollerna

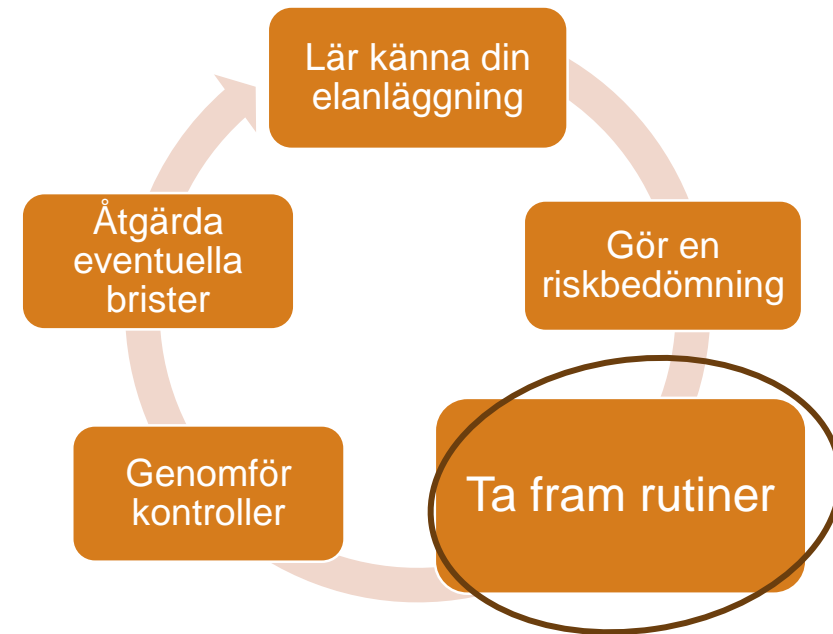
- I det allmänna rådet står det att det bör framgå av rutinerna hur resultatet av kontrollerna dokumenteras.
- Det finns krav för vissa anläggningstyper, se 11 § ELSÄK-FS 2022:3
- Olika kontroller kan dokumenteras på olika sätt

Hur brister omhändertas – tips!

Rutinerna bör innehålla

- till vem rapporterar man brister
- vem som ansvarar för att åtgärda bristerna

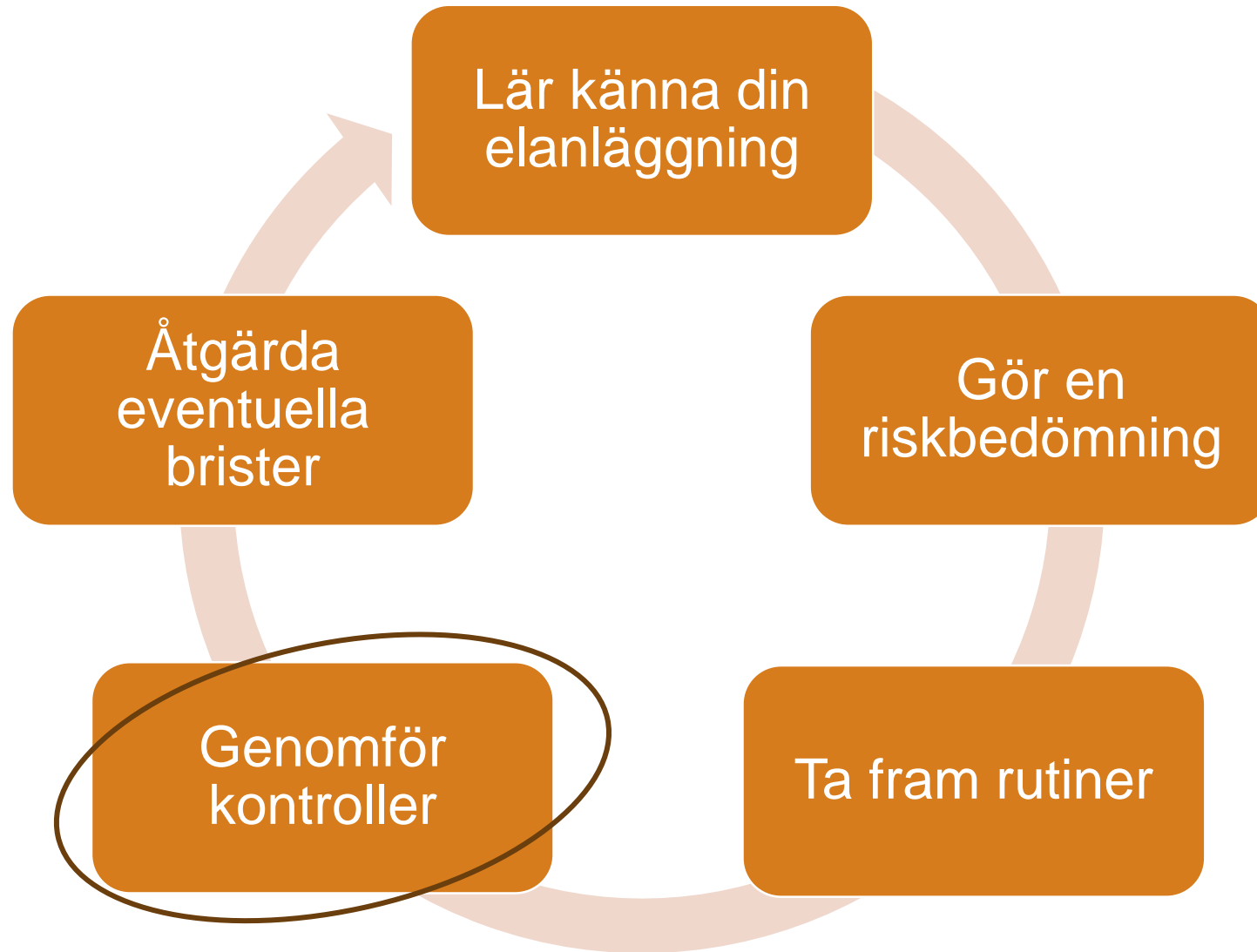
Dokumentera rutinerna

- Krav på dokumentation av rutinerna!
 - Undantag elanläggningar för enskilt ändamål
- Det finns inget krav på format
- Det underlättar om det är lättåtkomligt för de som ska följa rutinerna
- Elsäkerhetsverket kan begära att få se rutinerna

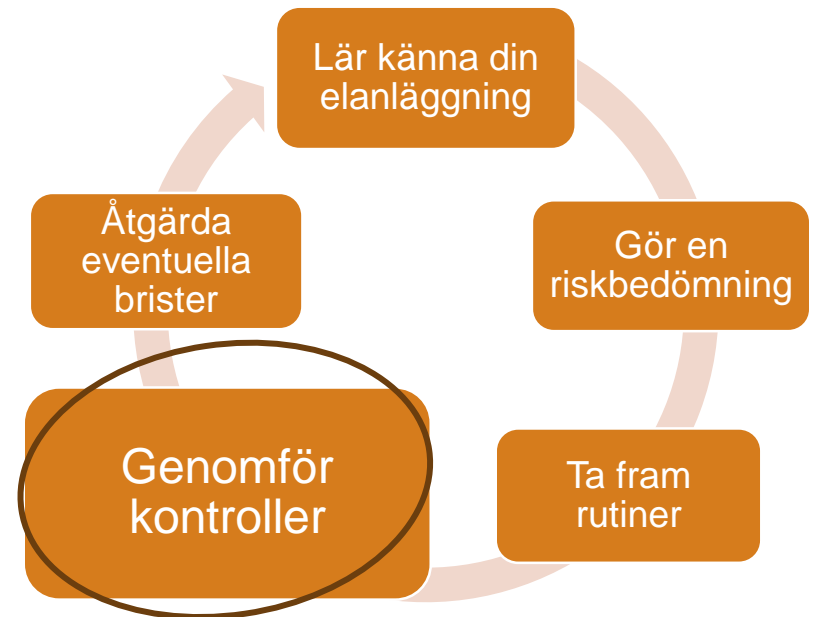
A person wearing a blue and white plaid shirt is standing in a server room. They are holding a clipboard and writing on a checklist with a pen. The checklist has several columns and rows, with some text visible at the top. In the background, there are server racks with various cables and components. A monitor is visible on the right side of the rack, displaying a green screen. The overall scene is a technical environment, likely a data center or server room.

Genomför kontroller

Genomför kontrollerna – tips!

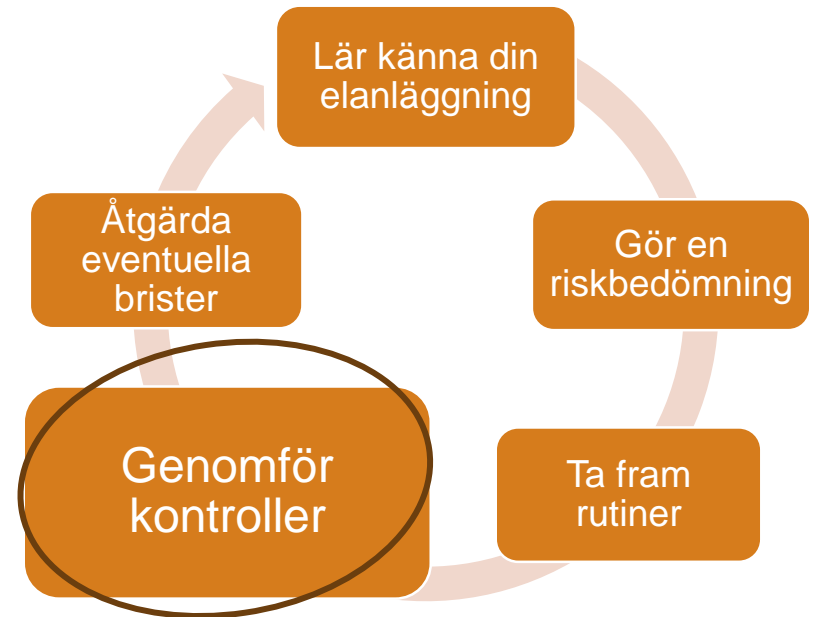
- Förankra rutinerna så att kontrollerna blir gjorda!
- Ta fram checklistor och instruktioner som förenklar kontrollerna av de olika anläggningsdelarna
- Få in kontrollrutinerna i era befintliga rutiner
 - Som en del i rutiner för städning
 - Som en punkt i checklistan innan man börjar använda en maskin i industrin
 - Som en del i organisationens kvalitetsledningssystem eller skyddsronder
 - Som en del i förebyggande underhåll

Fungerar rutinerna?

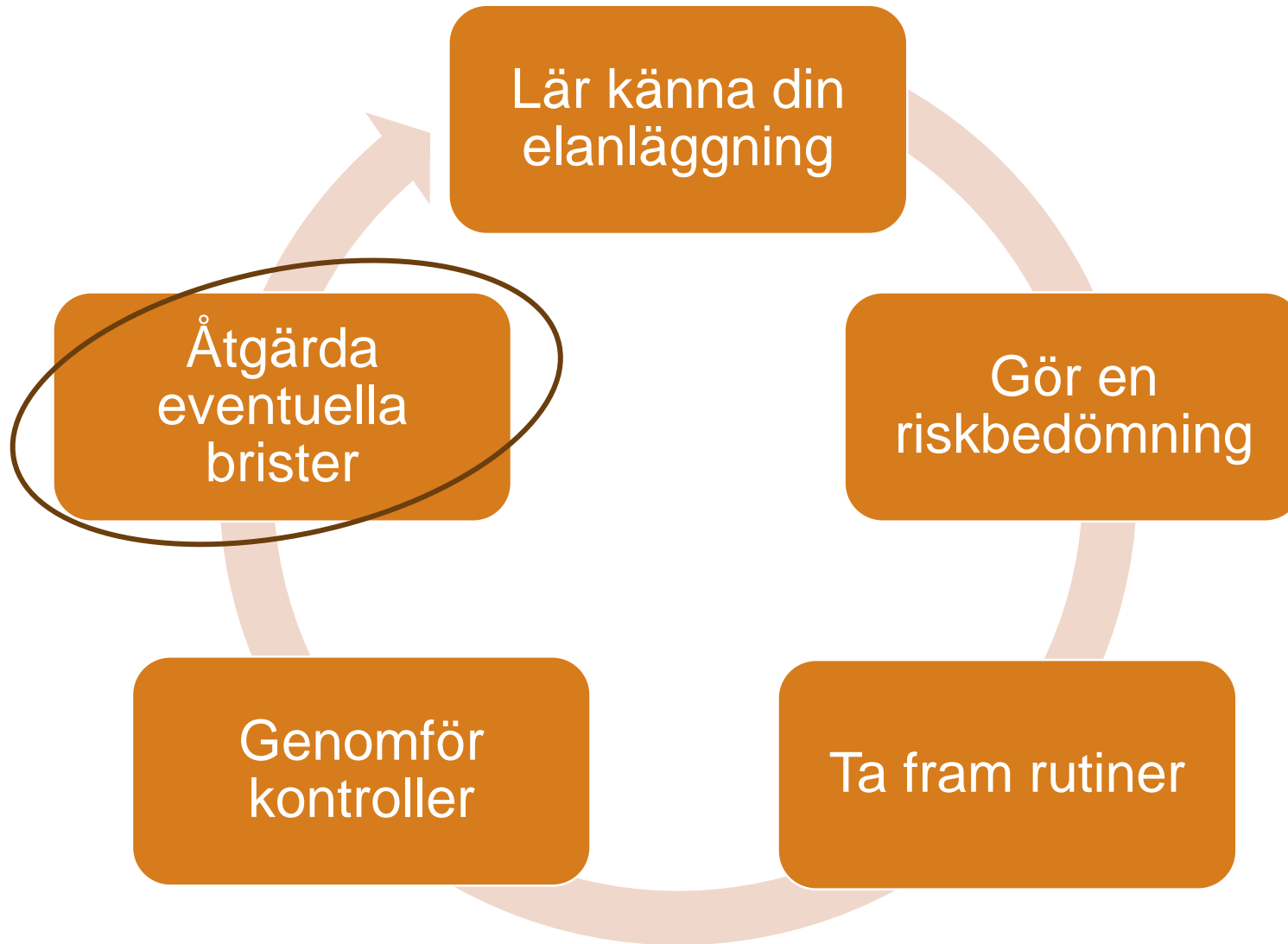
Stäm av följande frågor:

- Följer ni rutinen?
- Behöver något justeras?
- Har alla koll på sina ansvarsområden?
- Vem är ansvarig för rutinen?
- Har det skett personalförändringar?

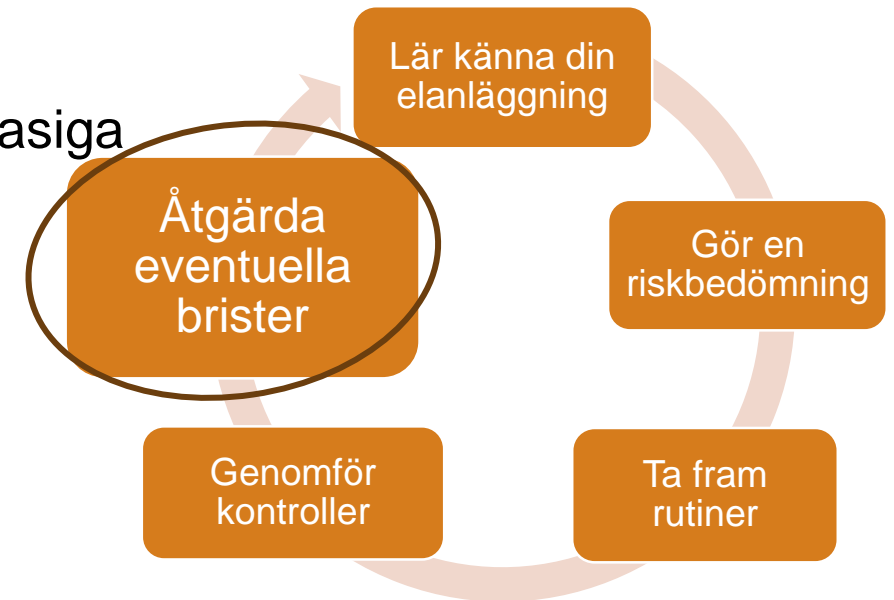
Åtgärda eventuella brister

Åtgärda eventuella brister – exempel!

- Omedelbar fara - åtgärda omgående!
 - Det saknas kapslingar, skyddskåpor eller att de är trasiga
 - Blottlagda ledare i installationen eller på anslutningsledning
 - Propphuvar som saknas på Diazed-central
- Övriga fel och brister - åtgärdas snarast
 - Gruppförteckning saknas
 - Förvaring av diverse saker framför centraler eller i elrum.

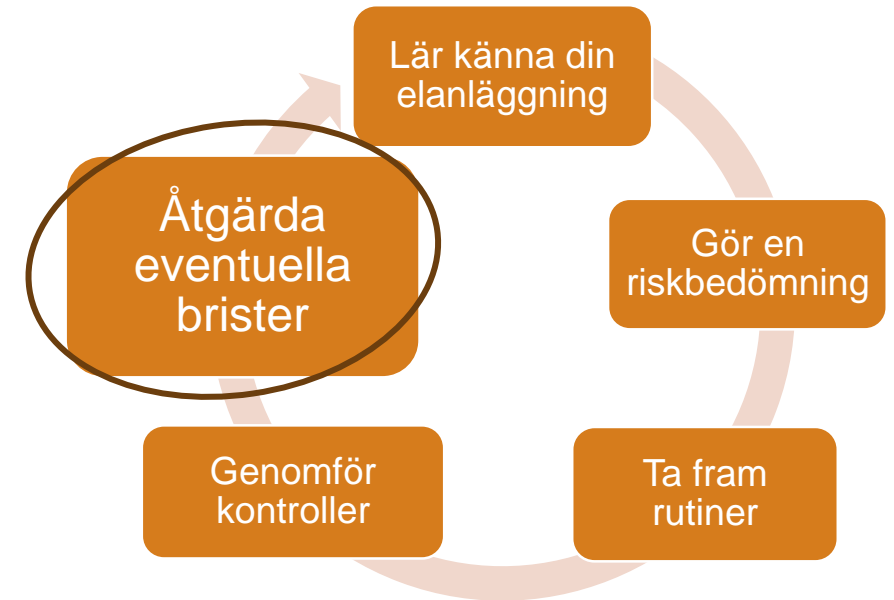

Obs! Detta är endast exempel. Det finns även andra brister som utgör fara och måste åtgärdas.

Är åtgärderna elinstallationsarbete?

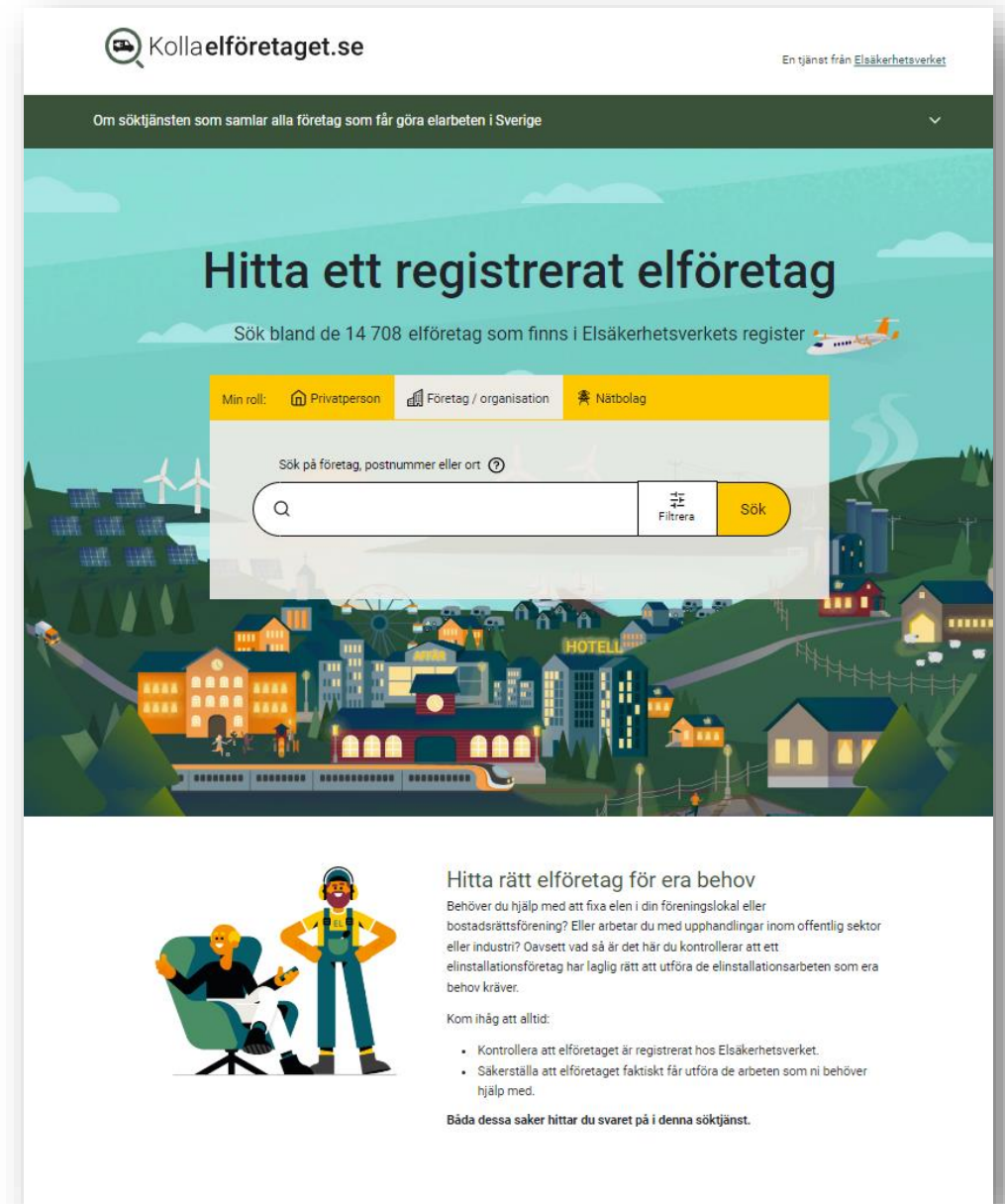
Många åtgärder räknas som elinstallationsarbete

- Får ni utföra arbetet?
- Om inte? Anlita ett elinstallationsföretag!
- Använd Elsäkerhetsverkets söktjänst Kollaelforetaget.se

Kollaelforetaget.se

- Här hittar du elinstallationsföretag som har rätt att utföra elinstallationsarbete.
- Sökfunktionen är förbättrad och den nya designen gör söktjänsten mer användarvänlig.

Kollaelforetaget.se

En tjänst från Elsäkerhetsverket

Om söktjänsten som samlar alla företag som får göra elarbeten i Sverige

Hitta ett registrerat elföretag

Sök bland de 14 708 elföretag som finns i Elsäkerhetsverkets register

Min roll: [Privatperson](#) [Företag / organisation](#) [Nätbolag](#)

Sök på företag, postnummer eller ort

[Filtrera](#) [Sök](#)

Hitta rätt elföretag för era behov

Behöver du hjälp med att fixa elen i din föreningslokal eller bostadsrättsförening? Eller arbetar du med upphandlingar inom offentlig sektor eller industri? Oavsett vad så är det här du kontrollerar att ett elinstallationsföretag har laglig rätt att utföra de elinstallationsarbeten som era behov kräver.

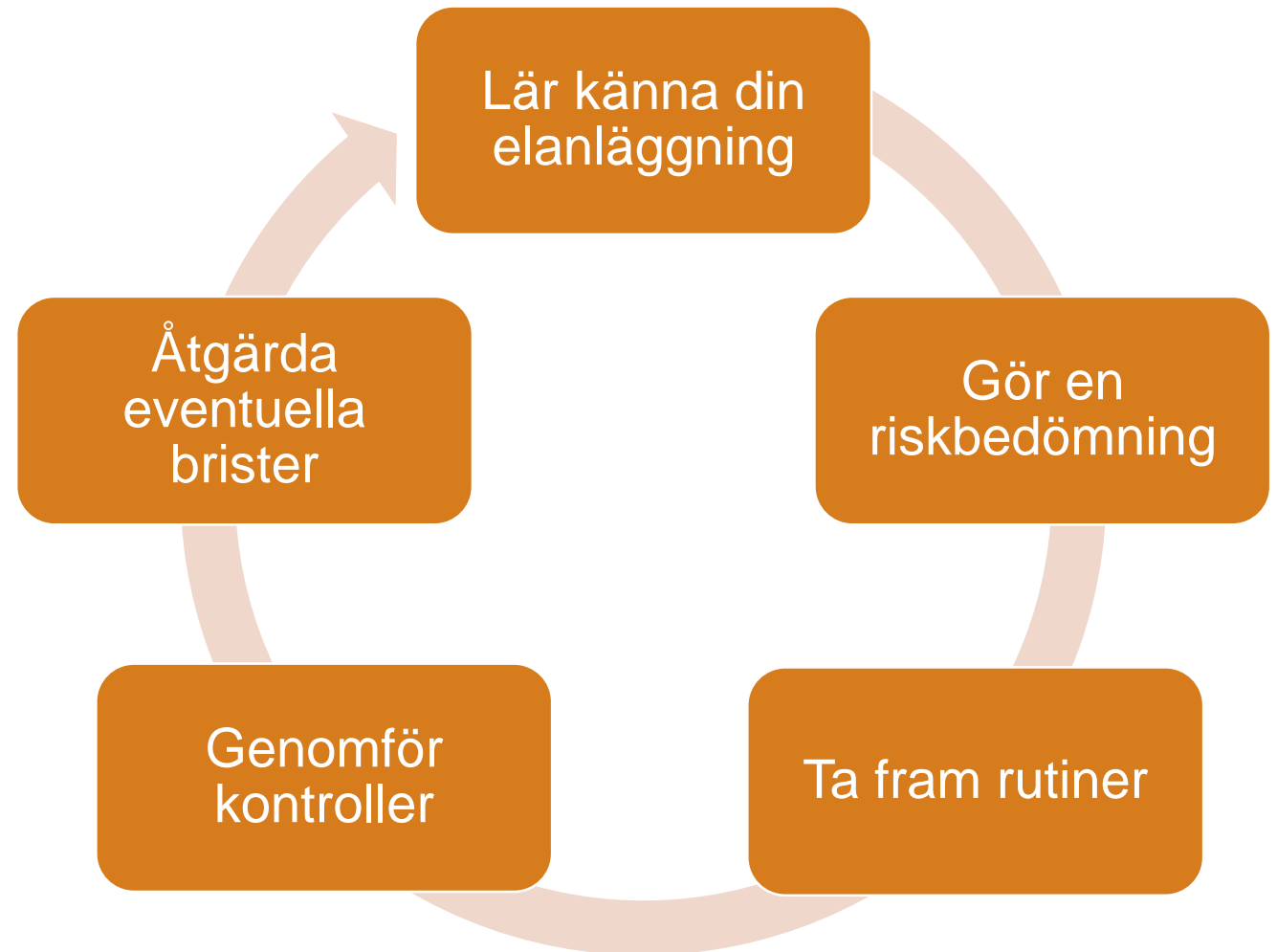
Kom ihåg att alltid:

- Kontrollera att elföretaget är registrerat hos Elsäkerhetsverket.
- Sakerställa att elföretaget faktiskt får utföra de arbeten som ni behöver hjälp med.

Båda dessa saker hittar du svaret på i denna söktjänst.

Genomför kontrollerna och åtgärda eventuella brister!

De rutiner ni tar fram ska vara ert stöd i detta arbete.

A photograph of a winter landscape. In the foreground, there are snow-covered evergreen trees and a utility pole. The background shows more snow-covered trees under a clear sky. The text is overlaid on the right side of the image.

Tack för visat intresse!

Mer information hittar du på
www.elsakerhetsverket.se